

MÉHÉSZETI

KÖZLÖNY

Kolozsvár 1918.

Április.

XXXIII. évfolyam

4. szám.

Az Erdélyi Méhészegyesületek hivatalos közlönye.

Kiadja az Erdélyrészi Méhész Egyesület.

Felelős szerkesztő: Györfi István.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület méhtelege.

Megjelenik rendes viszonyok között havonta legalább 1 ívnyi terjedelemben.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy évre 6 K, félévre 3 K. Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület tagjai az évi 6 korona tagsági díjért ingyen kapják. A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére: Kolozsvár, Pap-utca 6. sz. küldendők. Pénzküldemények kizárólag a pénztároshoz (Kolozsvár, Bocskai-tér) irányítandók.

Tartalom: 1. Sajtó alapunk. 2. Az agyagfalvi tanfolyam. 3. A viasz-molyról. 4. 1918. I. negyedévi tudósítás Nagykarolyból és vidékéről. 5. Tavaszí fuvalmak. 6. Méhészegyesület Csikban. 7. Esván bá nyüszkölései a fulánkfosok társaságáról. 8. Körlevél. 9. A méhesben. 10. Vegyeesek. 11. Előfizettek több évre. 12. Szerkesztő postája.

Árjegyzék március—április hónapokra

az Erdélyrészi Méhész Egyesületnél megrendelhető tárgyakról:

1. Országos méretű háromsoros egyes kaptár . . .	50—	kor.
2. " " négyesoros " " . . .	55—	"
3. " " " kettős " . . .	100—	"
4. " " " hármas " . . .	140—	"
5. Legújabb amerikai rendszerű fekvő kaptár (mérete 43—28 cm.) . . .	130—	"
6. Háromsoros Neisser egyes kaptár . . .	80—	"
7. Átmeneti kas ládával . . .	20—	"
8. Seprőgarat . . .	20—	"
9. Kerettartó láda . . .	20—	"
10. Napviaszolvasztó (pléh nélkül) . . .	25—	"
11. Keretszegező ráma (országos méretű) . . .	4—	"
12. Műlépragasztó deszka . . .	1'50	"
13. Hármas kaptárhoz tető (deszkából) és talpazat . . .	50—	"
14. Keretléc 90 cm. hosszban (6 mm. vastagság, orsz. méret) darabja . . .	—14	"
15. Keretléc 100 cm. hosszban, 7 mm. vastagságban darabja . . .	—16	"
16. Keretléc 120 cm. hosszban, 7 mm. vastagságban darabja . . .	—18	"
17. Melegágyablak-ráma . . .	30—	"
18. Keretfogó (Grand-féle) . . .	6—	"
19. Kaparó-vonó . . .	4—	"
20. Dr. Ványolós M.: „Erdély méhészetének története“ . . .	2—	"
21. Méhészeti útmutató . . .	1—	"
22. Donáth-féle zsilipes kaptár (Donáth Aladár méhész tanár szabadalma) . . .	110—	"
23. Léptartó szekrény (120 orsz. keret számára) . . .	60—	"
24. Figyelő kaptár (6 kerettel) . . .	26—	"
25. Anyanevelő, 1-es szimpla falu 10 kerettel . . .	19—	"
26. " " 4-es " " 40 " " . . .	50—	"
27. Rajszállító ládika . . .	18—	"
28. Méhcsalád szállító, 2 keret soros kaptár . . .	30—	kor.

Egyesületi tagoknak, 22. pont alatti kivételével, 10% engedmény jár.

Ezenkívül készít az egyesület megrendelésre, megegyezés szerinti árban, tervszerinti egész méheseket, bármilyen méretű kaptárakat és méhészeti eszközöket.

Minden ilyenmü megrendelés **Dr. Balázs Ferenc** postatanácsos, e. főtitkárhoz küldendő (Kolozsvár, Mészáros-u. 3 sz.)

Hogyan kell a sonkolyt műléppé átváltoztatni?

Minden rendelés 2-3 nap alatt elintézt nyer.

Kevés az olyan méhész, kinek ne lenne kiépített, de az építményben már **használatlan** lépei (sonkoly, léptörmelék). De mivel a méhészkedők jelentékeny száma nem rendelkezik oly felszereléssel, hogy fent nevezett anyagok viasztartalmát kivonja, ennek következtében óreájuk nézve egy érteltelen anyagot képez. De én ilyen sonkoly viasztartalmát kivonva ebből

főülmulhatatlan „Ludwig“ műlépet

állítom elő gőzviaszolvastóm segítségével. 1 kg. sonkoly után járó „Ludwig“ műlép mennyisége a sonkoly minőségétől függ és **16-28 dekagr.** között változhatnak.

Küldje el sonkolykészletét!

Elfogadok salakmentes méhviaszt műléppé való átdolgozásra. A munkadíj 1 klg. viasz után **K 3.50**. Esetleg cserébe fogadok 1 kilógr. viaszt, melyért **80 dekagr.** „Ludwig“ műlépet adok.

Műlépről és eszközökről szóló képes árjegyzékem bárkinek ingyen és bérmentve küldöm.

RITZMANN LAJOS kereskedelmi méhész és műlépgyáros,
Óker (Bácska.)

A Szegedvidéki Méhész-Egyesület

Kasos méhcsaládokat, sőt egész méhészeteket, méhsonkolyt állandóan vásárol

Ajánlatok pontos ármegjelöléssel az Egyesület elnökségéhez (Szeged, Osztróvszky-utca, 4. szám)

Veszek mézet, viaszt, sonkolyt

állandóan

minden mennyiségben legmagasabb napi ár mellett.

Ajánlatot csak ármegjelöléssel kérek. — A szállításhoz szükséges mézbödönöket én szállítom.

RITZMANN LAJOS keresk. méhész és műlépgyáros
Óker (Bácska.)

Mézet, viaszt, sonkolyt

:: :: legmagasabb napi áron vesz az :: ::

Erdélyrészi Méhész Egyesület.

Megkeresések ez ügyben Dr. Zsögön Béla postatanácsos, ügyvezető alelnökhöz intézendők. (Kolozsvár, Bem-utca 9.)

Előjegyzéseket elfogadok:

1. „Természetesség a méhészetben“ című könyvem bővített kiadására. Ára 8 korona lesz.
2. „Utolsó virágok“ című művemre. Ára 1 korona lesz.
3. Számos érdeklődésre közlöm, hogy saját rendszerű zsilipes kaptáramat, melyből a rajt kiszállás nélkül elfogni és a mézet méhszurások nélkül elszedni lehet, helyben 45 koronaért készítik.

DONÁTH ALADÁR,

m. kir. méhészeti szaktanár, Kolozsvár, Ferenc József-ut 81.

A legjobb mézelőfa a japán akácfa július, augusztusban nyílik, mikor is nem igen van már egyéb és többet nyílik, mint a közönséges akácfa 1, 2, 3, 4 évesek darabja 20, 60, 80 és 90 fillér; :: 6 éves 2 korona, százanként feleárban. :: Mézelő, sokat nyíló, egyben szép diszbokrok darabja 40 fillér, száza 38 korona, sok fajban. (7-8) **KREBS ZOLTÁN**, Szarvas.

Hogy fizet legjobban a méhészet?

Ugy, ha kaptár és eszközszükségeiteinket, ugyszintén a többi méhészeti kellékeket a szigoruan szolid, jóhírnevű és már 31 év óta fennálló

Kühne Ferenc utóda

első magyar kereskedelmi méhtelepénél
Budapest, I., Attila-utca 91. sz. szerezzük be.

Gazdagon illusztrált és sok újdonságot tartalmazó, az 1916. évre szóló főárjegyzéke méhészeti útmutatóval együtt szívesen ingyen és bérmentve küldetük. * * * * *

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYI MÉHÉSZEGYESÜLETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
KIADJA AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYESÜLET.

Felelős szerkesztő:
GVÓRFI ISTVÁN.

Társszerkesztő:
GÁL IMRE,
az udvarhelyvármegyei Méhészegylet titkára.

Sajtó alapunk.

Lehet-é őszintébb, igazabb öröme a nemzeti jólét fokozására, a közállapotok javítására tömörült egyesületnek, mint amikor kezd tudatára ébredni a maga munkás erejének?

Félve, bár erős elhatározással, kételkedve, bár bizakodó reménységgel fogtunk nagy munkánkhoz, sajtó alapunk szervezéséhez s íme a megtett első lépések után a megértés lelkesültsége, a céltudatos áldozatkészség jönnek, csatlakoznak hozzánk a maguk segítő erejével.

Érezhetnek-é felemelőbb, bátorítóbb örömet valamely egyesület tagjai, mint amely akkor fakad fel bensejükből, ha látják, hogy a közös cél valóítására tömörült társaik nem névleges tagok csupán, kik a közös munka gyümölcseit várják tétlen közönnyel, hanem lelkes, áldozatos munkásai az ügynek!

Ne szégyeljük egymást Erdélyrészi Méhész Egyesületnek munkás méhészei! *Vanak vezéreink, megértő munkásaink, kikre mindenkor büszkén hivatkozhatunk s van bennünk akarat erő, tettehkészség, hogy hívásukat, útmutatásukat nyomon kövessük.*

Jegyezzük be emlékezetünkbe, egyesületünk történelmének érc táblájára sajtó alapunknak új alapítóit:

1. Dr. Balázs Ferenc, posta tanácsos Kolozsvár.

2. Jászay Benvenut, zárdafőnök Máriaradna.
3. Török Bálint, gazdasági egyleti titkár Torda.
4. Ambrus András, méhész Székelyzsombor,
5. Valló Árpád, méhészeti felügyelő Gödöllő.

Nemes példaadásukat, buzgó áldozatkészségüket őszinte tisztelettel köszönjük meg nekik és háláljuk meg úgy, hogy sok százan követjük nyomdokaikat.

Az agyagfalvi tanfolyam.

Ki ne hallott volna az agyagfalvai rét történelmi szerepléséről. Az utolsó hír az 1848-as időkből maradt reánk, a mikor az agyagfalvi réten összegyűlt független érzelme székely nemzet elindult a haza megvédésére. Az idők árja fél évszázadot sodort el fölöttünk s a megújult történelmi időkben a székelység — ha nem is az agyagfalvai rétről, de minden falucskából újra elvonult, mind elment — fiatalja, öregje, hogy küzdjön a haza fenmaradásáért. Elmentek Agyagfalváról is.

A kegyetlen sors, mely a székely népet a haza védelme, határainak biztosítása harcában és küzdelmében igen gyakran érte, most is próbára tette őket s amíg fiaik messze idegenben küzdöttek az ország nagyságáért, addig meglepte őket az oláh orvtámadás s a bogárhátú kis székely telkekről elsöpörte a székelyek által annyira szeretett méhészetet.

Nem maradt semmi a régiből. A fiúk, az apák nincsenek még itthon. A székely nem vár. Nem nézheti sokáig a feldult méhfészkeket. Nem, mert tradíció fűzi őket a méh különös kedveléséhez s a méhekben a székelység nemcsak jövedelmező valamit, hanem misztórszi dolgokat is lát. Ezért van az, hogy a leánysereg s az asszony nép türelmetlenül siet mindent a régi rendbe hozni, hogy az a valaki, aki még a háztól messze van és küzd, mikor hazajön ne lássa a pusztulást, ne lássa a romlást, hanem köszöntse őt újra a mindent feledtető méhecské.

Az agyagfalvai leányok és asszonyok meghallották, hogy nem messze tőlük Keresztúron milyen szép méhészeti tanfolyam járja. Ezt ők is megtudják tenni. Elmentek a papjukhoz, a köz-

ség szociális gondolkozásu lelkészéhez: Márk Mihályhoz s megkérték, ha lehet számukra is eszközöljön ki egy ilyen tanfolyamot. És Márk Mihály egymaga látott hozzá s a helyett, hogy a szervezést kérte volna — összegyűjtötte őket s elkezdett tanítani a méhek csodás világáról. Új világot, új alapját tanította a méhészetnek s mikor szépen kioktatta őket s rendben volt mindennel — akkor elment Gál Imréhez, a méhész kerület vezetőjéhez és bejelentette, hogy elvette a kenyerét, mert egy szép tanfolyamot járatott le az agyagfalviakkal s jönne ki hozzá és vizsgáztatná meg őket. Gál Imre azzal felelt, hogy bárcsak minden pap és tanító kezdené elvenni a kenyerét, mert ő akkor volna boldog, ha mindenfelé látná az önzetlen szép munkát és kiment az agyagfalvaiakhoz és kikérdezte őket. Az önkezdeményezésnek meg volt a maga szép eredménye, mert mindenki, ki a tanfolyamon részt vett elismerésre méltóan válaszolt a feladott kérdésekre.

Vizsga végén kijelentette, hogy a szép törekvéseket honorálni akarja s ha a tanfolyam hallgatók jónak látják, szívesen beállít egy átmeneti kaptárt készítő tanfolyamot, hogy a szerzett ismereteket már a nyáron módjukban legyen gyakorlatilag is alkalmazni. Így született meg a kép, mit olvasóinknak bemutatunk, hogy lássák, mikép akarnak boldogulni székely nők, akik nemcsak az ekeszarvát tartják, szántanak-vetnek, hanem a szerszámot is megfogják s készítik a mezőgazdaság mindenfajta eszközét s nem félnek a munkától, még ha férfi munkának is hívják azt. A tanfolyamon minden egyes hallgató egy darab átmeneti kaptárt készített magának s elkészítették közös használatra a méhészetnél használatos minden fajta kis eszköz modeljét is. Életrevalók a székely nők.

A viaszmolyról.

(Folytatás és vége.)

Még legalkalmasabbnak találtam a lépeskereteknek jól záró szekrényekben vagy a kijárónak puhapapírral vagy ronggyal való eltömése mellett üres kaptárokba való helyezését és ott időnként kénfüsttel való kezelését. De eltekintve ennek tűzveszélyes voltától, melyet gondossággal kizárhatunk — hátránya ennek a módnak az, hogy a kén füst annak gyújtásakor nemcsak kellemetlen, hanem egészségünkre is ártalmas. Megtörténik, hogy a kén kialszík

s ez esetben sokkal kevesebb kén-gáz képződik hogyses, akár a már befészkelte viasz-moly pillét vagy annak gondozóját elpusztítaná, akár a hatása a tervezett idő periódusra kiterjedne; s mi bizván annak sikerében — csalódní és károsodni fogunk. Ha pedig a szükségesenél több ként égetünk el, úgy a lépekre sok kén-sav rakódik le s használat előtt alapos kimosást tesz szükségessé, mert ellenkező esetben a méhek csak vonakodva, hosszabb idő múlva, vagy a hordás csökkenésével egyáltalában nem fogadják el. Feltétlenül biztos és jó a kereteknek többrétű sértetlen papirosba csomagolása és bekötözése; de ez oly nagy munka, hogy csak pár száz keretnél is alígha fogják alkalmazni. Nagy szolgálata-t tenne tehát a méhészetnek az, aki a tartalék lépekek a jelenleginél alkalmasabb eltartási és megóvási módját találná fel és célszerűbb óvóanyagot tudna ajánlani, annál inkább, mert ez a kártevő nemcsak nagyon szapora, de a faj fenntartás ösztöne és vonatkozó szervei erősen fejlettek. Ime a bizonyíték:

Folyó hó 11-én este 10¹/₂ órakor asztalomnál, lámpavilág mellett olvasgatom egyik méhészeti szaklapot, mikor a lámpa feje tejüveg fénytörő ernyőjébe csapott egy közép-nagy fejlettségű nőstény viasz-moly pillé; aztán az asztalra, majd a lámpa üveg hengerére, onnan az ernyőre, ismét az asztalra, a szaklapra, feje papirosra vágódik gyors egymásutánban a nála megszokott fürgeséggel, végre az ingem feje újára, ahol sikerült agyon csapnom. Mindig a fényes, fehér tárgyakat kereste. Hullája az előttem fekvő feje papirosra esett; az ért csapás és dörzsölés folytán himpora, szőrözete nagyrésztben ledörzsölődött, több lába és egyik csápja is letört s a papirosra hevert. Figyelmem ráirányult s feltűnt, hogy néhány másodperc múlva a megmaradt csápjával maga körül tapogat! fölemeltem egyik szárnyánál fogva; a tapogatast folytatta, majd beszüntette és ekkor tojócsövét circa 3—4 mm.-nyire kinyújtotta s azzal tapogattott a levegőben jobbra-balra, le s föl, miközben potroháról kis pehely-csomó csúszott s akadott meg a tojócsöve végén, mely pár pillanat múlva tova-repült; ez megegyeszer ismétlődött. A pillé, a csáp és tojócső mozgatásán kívül semmi életjel nem adott, megmaradt lábai sem mozogtak.

Ekkor letettem a hullát a feje papirosra; csáp és tojócső mozgása megszűnt. Pár perc múlva újra megkezdődött s mindannyiszor, valahányszor a tojócső vége az alatta levő feje papiros-hoz ért, arra 20—45 másodpercenként egy-egy, szem-mérték szerint ¹/₃ mm. átmérőjű gömbölyű feje petét tojt, mely arra reá

ragadt úgy, hogy róla lefújni sem lehetett. Közben a tojócső, olykor 4—5 mm.-nyire is kinyulva folyton tapogatott. Ez ismétlődött 1—2 percnyi megszakítással még öt ízben. Az első ízben 43 drb, második ízben 8 drb, harmadik ízben 13 drb, negyedik ízben 15 drb, ötödik ízben 27 drb, hatodik ízben 13 drb petét tojt s mindannyiszor, mikor egy-egy petét jobbra vagy balra letett: a tojócső a hullát (legalább a látszólagos hullát) 2—2 $\frac{1}{2}$ mm.-rel előbbre vagy oldalt tolta, úgy hogy a papíroson két pete közvetlenül egymás mellé nem került, ellenben előfordult, hogy a tojócső a tapogatás közben sem érintette a papírt és a kijött peték olykor 3—6 drb is, a tojócső végén összeragadva csomóba gyűlt s egyszerre tapadt a papírra, midőn azt érintette. A pete rakási szünetekben sem a csáp, sem a peterakó cső nem mozgott. A papírra rakott peték száma 119 drb. Megkerestem s megtaláltam a kézbentartás ideje alatt levált egyik pehelycsomócskát, melyben nagyítóüveggel 4 drb petét találtam; ha ugyanennyinek vesszük a meg nem talált másik pehelycsomót is úgy ez az egy pille 127 petét tojt; s habár a megtámadott lépekben, ehez aránylag kevés számú kukac (pondró) található, ez arra enged következtetni, hogy a petéknek aránylag kis százaléka kel ki és fejlődik ki — ebből megérthetjük a fertőzés gyors előhaladását és a rombolás nagyságát.

Azóta ismét fogtam két nőtény pillét, melyeket a tornak teljes összehuzása által öltem meg s a kímulás után a peterakó csőnek tapogató mozgása és a peterakás szintén bekövetkezett, melyet én a reflex idegszálak működésének tulajdonítok.

Azt is tapasztaltam különben, hogy a viaszmoly invázió nem minden évben egyenlő mértékű. E nyáron kaptáram körül nagy, s ha rá fogok érní és sikerül 1—2 nőtény pillét fognom, úgy megkísérlem azokat üveg bura alatt természetes lépen tovább tenyészteni, hogy a peterakástól a kikelés, kukackodás, bebábozás, pille kibúvás, újra párzás és peterakás időtartamát is megállapíthassam.

Az eredményt annak idejében közölni fogom.

Ajánlom ezt (ha ugyan cikkem kezökbe kerül és azt el is olvassák) Balogh Bálint és Csepy Pál uraknak is a figyelmébe.

A viaszmoly pilléje éjjeli lepke lévén, valószínűnek tartom (bár még nem próbáltam) hogy összefogdosása késő este vagy éjjeli időben rovarfogó enyvvel bekent s természetesen megvilágított lámpással a kaptárok körül sikerülhet. De hát hol szerezhetőek most be a rovarenyv készítéséhez szükséges anyagok? Alvinci.

Az agyagfalvi tanfolyam. (58 oldalhoz.)

1918. I. negyedévi tudósítás Nagykárolyból és vidékéről.

Nagykároly város és vidékén január havában az időjárás annyira megenyhült, hogy egész tavasziasnak mondható verőfényes napok voltak. 17–20-ika körül a méhek tisztuló kiröpüléseket végeztek. Február hóban időjárás már kedvezőtlen; állandóan hűvös és szeles napok voltak. Március hó első napjaiban szintén. Később 10-ike táján azonban a napok már enyhébbek. 20-ika felé már a mogyoró fákat erősen ellepték a méhek és azoknak barkáin szorgalmatoskodnak.

A tavaszi átvizsgálások legtöbb helyen már megtörténtek. Ahol széles keretű kaptárokban és elegendő eleséggel történt a betelelés, ott szép népesek a családok, tömör a fiasítás. Ezzel szemben a kiskeretű kaptárban lévő családok gyengébbek, a fiasításuk kevés. Általában azonban a kitelelés — eltekintve kevés számú gyenge család pusztulásától — kielégíthetőnek mondható.

A méhésztársadalmi viszonyok ez évben nagyon élénkek. Január és február hóban 6. vasárnapon keresztül sorozatos gazdasági és méhészeti szakelőadások voltak. Március hó 10-én 60. taggal megalakult a „Nagykároly és Vidéke Méhészkör, mint a Tiszántúli Méhészegylet fiókja“. A f. évben Nagykárolyban tartandó kaptárkészítéssel kapcsolatos méhészeti tanfolyamok ügyében tárgyalások folyamatban vannak. Nagykároly, 1918 évi márc. 28-án.

Dósa István méhészeti szakelőadó.

Tavaszi fuvalmak.

Március 2-án és 3-án nálunk Aradon és határában tavaszt ünnepeltünk. Csallai erdők megtelt kirándulókkal, a hóvirág bizakodóan kinyílt és — a méhek csapongó kedvvel repültek.

Én nem mentem az erdőbe, nem óhajtottam leszakítani a féltavaszi első virágát, egész tavaszba képzeltem be magamat méhesemben. Öt hosszú hónap után végre viszontláthattuk egymást; én a szobából vonultam ki, ők a kaptárból tódultak ki, nincsenek oly sokan, mint nyáron, de épen elegenden arra, hogy derék előjátékot rendezzenek. Most víz kell nekik, hogy a gyermekszereget megítassák, egy családot áttekinttem, négy kereten fiasítása volt, sok fedett és sok nyílt, sőt idei méheket is észleltem, selymes pihéseket, melyek először voltak künn a szabadban.

Boldog halandóknak, (sajnos! kevés a számuk e földön), sok gyönyört nyújt az élet: de olyan élvezet, mint a tavaszi saison-nyitás a méhészetben, embernek alig kínálkozik, talán csak a rajzás bájos időszaka lehet szebb ennél, mikor a tobzódó öröm méhet és méhészt megragad és szinte kéjes extasisba ejt.

És ahogy ilyenkor az első kirepülés napján vigadozó érzéssel nézzük apró munkásainkat, lehetetlen ábrándokat nem szőni a közeli tavasz felé, mely a gyümölcsfák virágzását hozza, a nyár felé, mely a mezőket milliárd virágkehelylyel takarja, az ősz felé, mely gazdag mézszüret rózsás reményeivel biztat, játékosnak érzí magát az ember, aki sorsjegyére a kövér főnyeremény csodáját epedve várja. Még zűg körülöttünk a borzalmas világháború fürgetege, de itt! a csendes méhesben azt is feledjük, minden érzésünk, minden gondolatunk itt van együtt, olyan harmóniában, melyet egyebütt az emberi gyarlóság feltalálni képtelen.

Az első langy fuvalmak után jövel, szép kikelet! borítsd el kertjeinket, ligeteinket, mezőinket virágpalástoddal, nyisd meg nagy lakomádat kedves méheinknek, hogy erősödjenek, dúslakodjanak és úgy önmaguknak, mint nekünk kincseket szerezhessenek!

Arad, 1918. március.

Dr. Fényes Kálmán.

Méhészegyesület Csikban.

Folyó hó 17-én, vasárnap délután, Csíkvármegye alispánjának meghívására, csíkvármegyei méhészek közül szép számmal megjelentek Csíkszeredában, mely alkalommal Gál Imre, a méhészeti kerület vezetője megkapó és élénk szavakban ecsetelte a méhtenyésztésnek nemzetgazdasági, közigazdasági és kulturális hasznát, előnyeit. Bemutatta Csíkvármegye méhészetének a békés időkbeni állapotát és az oláh betörés következtében ezen gazdasági ágban szenvedett károsodást. Ugyanis amíg a békés időben Csíkvármegye területén 4096 család méh volt, ma alig van 146 család.

Bebizonyította, hogy Csíkvármegye gazdag flórája 800.000 család méhet képes könnyen, nagy haszonnal eltartani, amely több millió korona évi jövedelmet biztosítana a lakosságnak.

A hallgatóság örömmel hallotta a szaktanár abbéli kijelentését, hogy a földművelésügyi miniszter ur Ö nagyméltósága a méhészet terén kárt szenvedett tenyésztőknek, eltekintve az ezen károsodásnak a hadikárbecslőbizottság általi megállapításától, azonnali segélyezésre, egyelőre 100 méhcsaládot és megfelelő 3-as kaptárakat szándékozik kiosztani. Ezzel a segélyezés nem lesz befejezve, hanem itt Csíkvármegyében egy nagyobb szabású állami méhészetet szándékozik felállítani, mely az arra szorult gazdákat tovább segélyezi, szakszerű méhtenyésztés érdekében tanfolyamokat tart s a méhtenyésztést a kívánt színvonalra igyekszik emelni.

Mivel mindezt csak akkor lehet célrányosan keresztül vinni, ha ebből a célból Csíkvármegyében szétszórta lakó méhtenyésztők egyesületben tömörülnek, felkéri az itt megjelent méhtenyésztőket, méhészet kedvelőket, hogy az egyesület megalakítását mondják ki s maguk kebeléből annak rendje és módja szerint alakuljanak meg, szervezkedjenek.

Az egybegyűlt méhtenyésztők, több mint 60-an, Csíkvárme-

A „Méhészet“ szerkesztősége Ujpest

elvállalja a szállítást:

a Boczonádi-féle szabadalmazott 42-es vándor kaptárnak 24 NB kerettel, árjegyzék szerinti árban.

gye méhészeti egyesületének megalakítását kimondották s egyenként Csíkvármegye méhészegyesületébe nyomban be is léptek. Évi tagsági díj 6 korona, amelynek fejében — eltekintve a méh és méhészeti felszerelésbeni segélyezéstől — Méhészeti Közlöny című havi folyóiratot kapja minden egyes tag.

Az aláírások befejezésével az újonnan alakult egyesület tisztikarát választotta meg. Elnök lett Szabó István, csíksomlyói tanítóképezdei tanár, ki megköszönve a bizalmat, az elnöki széket elfoglalta.

Az egyesület elhatározta, hogy védnökeül Csíkvármegye agilis, munkás, minden jó és nemesért lelkesülő főispánját, dr. Tolnay Lajost kéri fel. Tiszteletbeli elnökökül Fejér Sándor alispán és Szász Lajos megyei főjegyzőt kéri fel. A tisztikar többi tagja a következőkből alakult meg: Titkár: György Lázár csíksomortáni tanító; pénztárnok: Ambrus Ferenc csobotfalvi tanító; jegyző: Incze Dénes delei tanító. Választmányi tagok: Kohányi Gyula kir. tanfelügyelő, Csutak Gáspár, Kömény Gyula, Bakó Albert, Cseke Ferenc, Xántus Dávid, Sánta Albert, Józsa Sándor, Walmann Oszkár, Csergő Vencel, Csató István, Ferencz József, Kállai Ferenc pályafelügyelő, Fülöp Ákos, Incze Dénes kir. járásbíró, Vagner Sándor főgimn. tanár, Péter György, Bálint Lajos főesperes, dr. Élthes Gyula árvaszéki ülnök és Xántus Elek képezdei tanár.

A megalakulás után az egyesület Szabó István elnök vezetése mellett testületileg megjelent dr. Tolnay Lajos főispán előtt és mint új egyesület tisztelgett s felkérte, hogy az egyesület védnökségét elfogadni, az egyesületet hasznos és tevékeny működésében támogatni sziveskedjék.

Főispán ur meleg szavakban köszönte meg a megtisztelő bizalmat s a védnökséget elfogadta. Igérte, hogy az egyesület jogos kérését mindig hathatós támogatásban fogja részesíteni.

Az elnökség ez uton felkéri az alakuló gyűlésen meg nem jelent méhtenyésztőket, hogy az egyesületbe való belépésüket nála levelezőlapon jelentsék be. Az oláh betörés következtében károsodást szenvedett méhtenyésztők, segélyezés céljából, kárukat pontosan kimutatva, hozzá jelentsék be.

Isten áldása az új egyesületen!

Dongó.

Esván bá nyúszkölései a fulánkosok társaságáról.

Mej nagy öröm lepné meg az én szívemet, ha ezen pár zsonyí írásom firis és jó májuságba tanálná az kiszörkesztő zurat met neköm jó van, míhez hasonló jót kívánok az kiszörkesztő zurnak es. Továbbat tudatom, hogy az Bóconádi apó es nagy tisztötletbe akar tartani, met hát az usvágjába kítöve saszt találá valamiféle elnekségbe gubódzott urral rólam íratni, hogy én Gál esván bá vónék s rozsz májam vóna, pedég nem es igaz, met az én böcsületes nevem Góbé Esván s ojjan májam van, hogy osztán hejbe. Hát hogy

sokáig ne epesze az bánat azokat amelyek ingöm megakarnak esmérni, hát lefotoráférustatám magamot s az tisztösségös kipemet ide mejjökelve elküdöm az kiszörkesztő zurnak, hogy immán nyomasson ki egészen, de tetőtől talpig, met hát hogy esmérjen meg az velág, hogy ki es vónék vajmi.

Hanem azomba nagy usvágot es mondok, met az bíró ját aszt uvságolá neköm, hogy valami kereskedési minisztériumság a kítartottyaít ezután nem veszi ségóra, met az minisztériumság az kiket duplán füzet, azoktól nem kér többet tanácsot, hanem csak azoktól, amelyikeket nem füzet s hogyha vasutat akar csenáltatni, hát a főd mérésihez nem mértékelő zurakot s az mikores az póstán bilyogokat határozttat meg hát nem postás zurakat az melyeket jól füzet hanem csizmaziákot vagy münkött hiv meg, az kiket nem ő füzet. Aszt mondják hogy ezután így lösz, met az háboru így kívánja, hogy senki ne marakodjon a kaptafájánál, hanem másut keresködjék. Hát igaz es, met az méjészetbe es valami ojjan-féléket olvasék, mikores az méjésztanárok dógába valami elnekségbe petédzett zur az orrát erősen belédugá. Ugy-e így vóna?

* * *

Továbbat arról es tudatom kiszörkesztő zurat, hogy a nád-mézet az asszonyí szömélyek holmi csereberéléssel ugy fé gazdas-

codák, hogy az méjeknek nem juta belőle s az fejérszövényök tettek tüze, hogy esmét eszkábáljunk nádmézet, met a cseberénél nagy szükség vóna reja. Hát mű megest neki estünk s mikor szép szerivel nem ment az dolog hát morgyásan fogtuk s akkor osztán azt irák, hogy alakítsunk ögyletet, met akkor anyi lösz, hogy a római pápának es küdhetünk. Hát osztán mű meg escsenálók. Négyecskén vótunk az igaz az ját, az két fejérszövény s osztán én a micsodás. Meges tanakodók a dógot. Az fejérszövényök erős akaróji vótak s így könnyen mönt az gyülekezés. Csak az elkeresztelésibe nem akartuk, hogy ugy lögyön, mint az többijeket hijják, met akkor igen közönséges vóna az ögylet.

Hát osztán hosszas perezsmitálás után kisütök akkurátosan amint dukál s ahogy münköt megillet ijjenformálag. Virágospatakon innen es tul es létedző fulánkojsok es cukraszok társasága. Szurósfalván es vidékén, ki az tagoknak mejjek jól viselik magikot minden fojjo esztendöbe nádmézet osztogat. Így bia. Osztán a működésbe is bé szüveskedtük magunkat s a keresztelöt es megtartottuk, ahogy dukált s az jedzőkönyüt es megeszakálák az fejérszövényök s éküdüök jaz nádméz egylethöz s ahajt leve annyi nádméz, hogy hejbe. Így vót, de osztán tögye ki az kipömet s nyomtasson meg az usvágba. tisztölettel Esván bá.

Körlevél.

Szeretve tisztelt méhésztársak, barátaim es jóakaróim!

Dacára annak, hogy a „Természetesség a méhészetben“ c. könyvem az 1914-ik vérvizataros esztendöben látott napvilágot es a vflágosság ellenségei minden lehetöt elkövettek terjedésének megakasztására, a józangondolkodásu méhészközönség es a sajtó olyan jóindulattal es tetszéssel fogadta, hogy az I-só kiadás 5000 példánya alig 3 év leforgása alatt elfogyott, miért e helyen mondök köszönetet.

Mivel pedig még ebben ígéretet tettem a II-ik bővített kiadásra igen számos méhésztársam nemcsak előjegyeztette magát arra, hanem az árát is előre beküldötte; s még többen annak kiadását sürgetik.

E tények mindennél beszédesebb bizonyítékai annak, hogy a méhészközönség intenciómat megértette: sok fáradtsággal, szel-

lemi és anyagi áldozattal járó munkámat kellően honorálta, a méhek természetével megegyező méhészkedésnek alapigazságait értékelni tudta akkor, midőn nem zárkozott el a hirdetett reformoknak a messzi jövőre kiható igazsagai elől.

Ezen biztató jelek után a II. kiadást már a sajtó alá rendeztem, mely az előbbinek kétszeresét is meghaladó: 400—500 oldal terjedelmű lenne több mint 100 ábrával és amely a méhész havi teendőit, a cukoretetés kérdését, kísérleteimet, a nevesebb méhészek életrajzát stb. stb. hozza, de felöleli: méhészetünk múltját és jelenét és folytatja ott, ahol Sötér elhagyta, a megtörtént események tárgyilagos krónikása is.

Tekintettel a papírhányra, csak annyi példányt nyomatok, ahány megrendelő lesz. — A mű ára 8 korona. — Megrendeléseket nevemre: Kolozsvár, Ferenc József ut 81. sz. kérek.

Méhésztársi szeretettel:

Donáth Aladár,

m. kir méhészeti szaktanár.

A méhesben.

Március hónap verőfényes, meleg napokkal örvendeztette meg a méheket és aggodó gondozóikat.

A kaptárak tisztítását, élelem, vízhiány pótlását aggodalom és félelem nélkül megejthette minden méhész.

Március vége barátságatlan, hideg szeles napokat hozott, de április bizonyára újra vissza hozza az éltető napfényt, úgyhogy ebben a hónapban az óvatosabb méhészek is *átvizsgálhatják* kaptáraikat. Az átvizsgálásnál különösen az anyákat vegyük gondosan szemügyre. Anyátlan, gyenge, hibás anyáscsaládokat ne tartogassunk: egyesítsük őket azonnal életképes anyáju családokkal.

Egy gyenge család több gondot és munkát ad a méhésznek, mint 10 rendes erősségű, amellet, hogy könnyen felidézheti az annyira végzetes tavaszi rablás veszedelmét. A *tavaszi egyesítés* különben a kezdők számára is könnyű és egyszerű művelet.

Rokkant katonáknak a lapot ingyen küldjük!

Az egyesítendő család népet vesszük keretenként, meglocsoljuk langyos mézes vízzel s rendre berázzuk és beseperjük a kiválasztott törzs kaptarába. Mig a mézes vizet egymásról leszopogatják, akkorra már meg is barátkoztak.

A készülő kismérvü *rablást* röpjük szükítéssel és a röpdeszkának szivarvéggel történő bekenésével könnyen meg lehet szüntetni. Nagyobb mérvü rablásnál a röpnyilást zárjuk el és a kaptárt fordítjuk be, szükség esetén mozdítsuk el két 24 órára teljesen a helyéről.

Minden figyelmünket a családok gyors és erőteljes fejlődésére fordítjuk. Ez irányu törekvéseinkben, mint veszedelmes ellenséggel a *braulákkal*, az apró *méhtetveekkel* igen sokszor találkozunk. Nem szabad lekicsinyelni az ellenséget. Gyors, fürge, lépten-nyomon résen áll és a legerősebb anya munkaképességét is megbénítja folytonos támadásával. Elieszik az anya elől a táplálékot és a folytonos böjt végül a pusztuláshoz is vezethet.

Ne sajnáljuk a fáradságot és szabadítsuk meg a szívós elősdiektől méheinket. Egyetlen alkalmas fegyver ellenük a jó erős, csipős paprika. Hintsük be paprikával jól a méheket keretenként és tegyünk papírt az alj deszkára, hogy a lehulló braulákat nyomban összeseperhessük és elégethessük. A paprika különben nemcsak a braula elleni gyógyszer, hanem ez időben kiváló virágpótló anyag s a méhek különösen kedvelik.

A *vérhasban* szenvedő családok piszkos lépeit szedjük ki és tisztákkal cseréljük fel, sőt ha a kaptár maga is nagyon be volna szennyezve, lakoljuk át az egész családot tiszta lakásba, vagy mossuk le meleg vízzel a kaptár oldalfalait és jó szárazra törölve rakjuk újra vissza bele a népet. Langyos mézetetésével pedig sietessük a betegség lefolyását.

A *serkentő vagy spekulatív etetés* megkezdésének is itt az ideje. Kezdjük az etetést tiszta mézzel és folytassuk a méznek fokozatos hígításával legalább 3 héten keresztül, hogy a család a főmézelési időre kellő népességű legyen. Ott ahol repce vetés van, a serkentő etetésre nincs szükség. A serkentő etetés alkalmazása nagy gyakorlati tudást igényel. *Kezdők* vigyázzanak! Helyesebb, ha egyelőre beérik azzal, hogy a méhcsaládoknak kellő méze, vize és virágpóra legyen: a többit elvégzik a méhek.

A múlt hónapban megkezdett *lisztelést* folytassuk addig, míg a méhek kellő virágpótló mennyiséget kívülről nem hordhatnak.

Az itatóban állandóan langyos, tiszta víz álljon.

Vegyesek.

Gyűjtsünk új tagokat és előfizetőket! Bárkinek, *aki legalább 2 új tagot bejelent* a tagsági díjak beküldése után azonnal *ingyen küldjük meg Dr. Ványolós Miklós: „Erdély méhészetének története“* c. művét vagy pedig a *„Méhészeti Utmutató“ egy füzetét.*

Meghalt Voith Miklós szamosújvári tanár, egyesületünk derék, lelkes választmányi tagja. Az új méhész generációnak volt deresedő fejjel is fáradhatatlan vezető munkása. 1890-ben kezdeményezésére megalakult a „szamosújvári méhészkör“, melynek élete végéig szellemi vezére volt. A magyar méhész társadalom derék, értékes, munkását, az Erdélyrészi Méhész Egyesület nagy tudásu, ágilis tagját veszítette el benne!

Középiskolai tanfolyamok a székelyudvarhelyi róm. kath. és székelykeresztúri unitárius főgimnáziumokban a folyó tanévben beállítottak. A tanfolyamokat az illető tanintézetek tanárai vezetik és már nagyon szép előhaladást tettek. A tanfolyamok vizsgái az intézeti vizsgálatok idején tartatnak meg. Gál Imre tanár, a kerületek vezetője mindkét intézet kiváló szorgalmat tanusító és eredményt felmutató tanulói részére diszkötésű jutalomkönyvekről gondoskodott.

A hamisított méz próbája. Felinger szerint meg lehet különböztetni a mesterséges mézet a valóditól, ha a kísérlet alá veendő mézbe 20 százalékos hígítás után 1 csöpp ólom ecetet csepegtetünk (ennyi 15 gr. mézre kell); 20 perc múlva pehelyszerű csapadék lesz a folyadékban, ha nem volt tiszta méz, míg a hámisítatlan méz változatlan marad.

Kitünő ojtó viasz. 36 súlyrész sárga viasz, 125 rész fenyőfa szurok, 18 rész fagygyu és 12 rész terpentín. Előbb megolvasztjuk a viaszt lassu tűzön, azután, keverés közben hozzávesszük a fenyőfa szurkot, s azután a fagygyut, s mindezeket jól összekeverve, a tűzről félrevesszük az edényt, s ekkor szintén keverés közben hozzáadjuk a terpentint, s mindaddig, míg kihül keverjük.

Előfizettek több évre:

Máthé Ferenc (1915—18), Ott Antal (1918—19), Zolnai András (1917—18), dr. Pázsint Mihály (1916—18), Pap Ádám (1918—20), Áll. felsőbb népiskola Hidalmás 1917—18), Keresztes István (1916—17), Péter István (1917—18), Szalkai István (1917—18), Kulcsár István (1917—18), Mihály György (1915—18=16 K), Weress Ferenc (1917—18).

19'7-re: Voith Gergely, Halász György.

1918-ra: Horváth József, Varga Gyula, Kiss Antal, Szilágyi Kálmán Magyar István, Márk István, Rácz Ferenc, Szalka Sándor, Fogarasi Gyula, Kálnoky Tivadar, Spitz Salamon, Kolombán György, Jakab Gyula 4 K, ifj. Páder Ferenc (2 K pótlás), Balogh Sándor, Rákosi Albert, Iszlai Lajos, Csipkés József, Franzen M., Erdei József, Artz András, Ritzmann Lajos (4 K), Bölöni Sándor, ifj. András Márton, Horváth Kálmán, Nágele Ignác, Nagy Sándor, Ferenczy Áron, Nagy Gábor, Kátai István (2 K pótlás), Beke Ida, Teleky Géza gróf, dr. Párdy Kálmán, Lehocz János, Gruben Vince, Valló Árpád, Régeni György, Pál Zoltán, Keresztes István, Sujánszky Zsigmond, Kiss Dániel, Vári Domokos, Gálfalvi Péter, Békési Mészáros Egyesület (4 K), Héri József, Kovács Mihály, Csuka Simon, Balázs András, Szabó Lajos, Zsigmond Gyárfás, Ribár János, Somsai Jenő, Aradi jószágigazgatóság, Dézsi Dénes, Lésing Gerő, P. Manu I. Leó, Vámfi Tivadar, Boga László, Richter Ferenc, Zöld János, Nyirő József, Szolnay Ignác, Berkovits Izsó, Dobai Mihály, Fogarassy József, Mátyás Antal, Kazsmér László (4 K), Erben Sándor, Haverland Albert, Pusztaszentlőrinczi Mészáros, Lőrincz András, Dragovits József, Lukács Vilmos, Váradi Mihály, Nemes Antal, Szabó Gyula, Mezey János (4 K), Irgalmas Nővérek Jászberényi (4 K), Csoma Lajos, Osváth Albert, Fosztó Dénes, Nandrassy Gyula, ifj. Kleisl Gyula, ifj. Imre János Bárányé, Salamon János (4 K), Márton István (4 K), Császár Rózika, Farkas János, Lukács János, Benedek Sándor, Lőrincz Gyula, Varga Albert, Kovács János, Kocsis Domokos, Kiss János, Mihály Sándor, Székely Lajos, Kányaró Kata, Vakarcz P. Bálint, Vajda Ferenc (4 K), Lukácsffi Józsefné (4 K), Ruzs Sándor, Berényi Györgyné (4 K), János Hubert (4 K), Beregvármegyei Gazdasági Egyesület (4 K), Szabó Istvánné, Molnár Lajos, Okos János, Rosonowsky Károly, Fábian József, Huszár György, Orbán János id., Atll Árpád, Papp János, Veres Albert, Molnár József, Vári József, Salamon Sándor, Ádám János, Dacó József, Matta Ferenc, Balogh Endre, Baráth Endre. (Folytatjuk).

Szerkesztő postája.

1. **Többeknek.** *Visszautasítjuk és egyben hiábavaló erőlködésnek tartjuk azokat az alaptalan próbálkozásokat, melyek lapunk egyik munkatársát „Esván bá”-t Gál Imre méhészeti szaktanárral azonosítják.*

Esván bá írásait olvasva személyének kiléte teljesen mellékes kérdésnek látszik; érdekes az, amit mond, mert van a mondanivalójában érték és erő.

2. „Egy jóakaró öreg méhésznek“. Kedves jó tanácsát melegen köszönjük, de sajnálattal kénytelenek vagyunk őszintén kijelenteni, hogy ezen a ponton véleményeink eltérnek. Mi Esvánbá leveleiben a mesterkéletlen, egyszerű, de józan eszű és ítélőképességű méhészek kritikáját látjuk, ha egy kissé különös köntösben is, de mindenesetre igazi tartalommal. Egy bűvös tükör az Esvánbá levele, melybe ha belenézünk, sok méhészi nagyképűséget, sok felfújt, felcicomázott törpe gondolatot látunk meg a maga eredeti szürke jelentéktelenségében, komikus sivárságában. Ma szükség van az ilyen tükörrre, különben nem látjuk meg a sok fától az erdőt.

3. Válaszos levelekhez bélyeg melléklését kérjük.

4. Az egyes számokba szánt közlemények beküldését a hónap 15-ig kérjük.

APRÓ HIRDETÉSEK.

— Ebben a rovatban az egyesület tagjainak hirdetéseit egyszer díjmentesen közzétesszük. —

Legjobb mézelő virág az évelő mályva és az egy nyári kék kandida. Magvak adagonként a postaköltséggel együtt 60 fillérért kaphatók özv. Simon Gyulánénál Kolozsvárt, Mikó utca 16. sz.

Veszek 10 esetleg 20 erős méhcsaládot Neisser-kaptárakban vagy kaptár nélkül, (mely esetben kere-

tek visszaadatnak), továbbá erős juniusi rajokat, végül lépeket. Engli Vilmos főerdész, Palotailva.

Méhészkedni tudó asszony vagy leány, ki némi háziteendők végzésére és kerti munkára is vállalkozik, azonnal alkalmazást kap özv. Simon Gyulánénál Kolozsvárt, Mikó utca 16. szám.

Nyilatkozat!

Az ország különféle részéből a méhészekről naponként az iránt intézettek kérdések hozzánk, vajjon az általunk olvasztott és hengergépeinken előállított mülép vegytiszta és hamisítatlan-e? A nagyérdemű méhész urak tájékoztatására kinyilatkoztatjuk, hogy mi **kizárólag vegytiszta és I-ső rendű méhviaszából készítjük a mülépet s annak jóságáért és hamisítatlanságáért személyes anyagi felelősséget vállalunk.** Mülépből nagy készletet tartunk raktáron s azt gondosan csomagolva bármely időszakban napi árban szállítjuk. Mintát kívánatra bárkinek is szívesen küldünk. **Kiselejtezett 10 kg. léptörmelék és fedelezések beküldése ellenében 2.30 kg. I-ső rendű vegytiszta mülépet adunk minden ráfizetés nélkül cserébe.** Elvállalunk feltétlen vegytiszta méhviaszt müléppé való méret szerinti kihengerlésre is, melyért ugyancsak felelősséget vállalunk az iránt, hogy azt a méhész abban a vegytiszta minőségben vissza is kapja. Kihengerlésért kg.-ként 5 korona munkadíjat számítunk. Veszünk tiszta méhviaszt, léptörmelékét és a már kiolvasztott lépsalakat korlátlan mennyiségben a legmagasabb napi árban. Kérjük az igen tisztelt méhész urakat, hogy a legnagyobb bizalommal hozzánk fordulni szíveskedjenek és magunkat ajánlva, maradtunk kiváló tisztelettel **POLLERMANN PÁLNÉ és TÁRSA** gőzviaszöntöde és mülépkészítő telepe Székesfehérvár, 2. sz. Pálya utca 28.